

SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA CELJE

ARHITEKTURA OSNOVNOŠOLSKIH ZAKLONIŠČ V OBČINAH ŠENTJUR IN HRASTNIK

raziskovalna naloga

Avtorici:

Envera SELIMOVIĆ, 2. b
Lena ZGONEC, 2. b

Mentor:

Peter ČEPIN TOVORNIK, dipl. zn., dipl. san. inž.

**Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, 2012**

ARHITEKTURA OSNOVNOŠOLSKIH ZAKLONIŠČ V OBČINAH ŠENTJUR IN HRASTNIK

raziskovalna naloga

Šifra: ODMIK

Letnik: 2. letnik

Področje: Arhitektura

**Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, 2012**

Raziskovalna naloga vsebuje:

- 53 strani
- 58 slik
- 4 tabele

Vse slike, ki so v raziskovalni nalogi, so last raziskovalk in mentorja.

KAZALO

KAZALO VSEBINE

KAZALO	3
KAZALO VSEBINE.....	3
KAZALO SLIK.....	4
KAZALO TABEL	5
ZAHVALA	6
POVZETEK.....	7
SUMMARY	8
1 UVODNI DEL.....	9
1.1 UVOD	9
1.2 NAMEN IN CILJ RAZISKOVALNE NALOGE.....	10
1.3 HIPOTEZE RAZISKOVALNE NALOGE	10
1.4 METODE DE LA.....	10
2 TEORETIČNI DEL	11
2.1 ZAKLONIŠČA.....	11
2.1.1 ZGODOVINA ZAKLONIŠČ V SLOVENIJI	11
2.1.2 NAMEN ZAKLONIŠČ.....	11
2.1.3 OBVEZNOST GRADITVE ZAKLONIŠČ	11
2.1.4 VRSTE ZAKLONIŠČ IN NJIHOVE ZNAČILNOSTI	12
2.1.5 PRIPRAVA ZAKLONIŠČA.....	12
2.1.6 NAVODILO ZA ODHOD V ZAKLONIŠČE	13
2.1.7 VZDRŽEVANJE ZAKLONIŠČ.....	13
2.2 ZAKLONILNIKI.....	14
2.2.1 KLETNI ZAKLONILNIKI	14
2.2.2 ROVNI ZAKLONILNIKI	14
2.2.3 PRIPRAVA ZAKLONILNIKA	14
2.3 ZAKONODAJA.....	15
2.3.1 PREDPISI S PODROČJA GRADITVE IN VZDRŽEVANJA	15
2.3.1.1 UREDBA O GRADITVI IN VZDRŽEVANJU ZAKLONIŠČ.....	15
2.3.1.2 ZAKON O VARSTVU PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI.....	16
2.3.1.3 UREDBA O ORGANIZIRANJU, OPREMLJANJU IN USPOSABLJANJU SIL ZA	
ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ.....	16
3 EMPIRIČNI DEL.....	17
3.1 VZOREC	17
3.2 ČAS RAZISKAVE	17
3.3 OBDELAVA PODATKOV	17
3.4 REZULTATI RAZISKAVE	17
3.5 OSNOVNE ŠOLE V OBČINI ŠENTJUR.....	18
3.5.1 OSNOVNA ŠOLA BLAŽA KOCENA PONIKVA.....	20
3.5.2 OSNOVNA ŠOLA DRAMLJE	22
3.5.3 OSNOVNA ŠOLA FRANJA MALGAJA ŠENTJUR	24
3.5.3.1 PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA BLAGOVNA	27

3.5.4 OSNOVNA ŠOLA HRUŠEVEC	29
3.5.4.1 PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA KALOBJE	30
3.5.5 OSNOVNA ŠOLA PLANINA PRI SEVNICI	32
3.5.6 OSNOVNA ŠOLA SLIVNICA PRI CELJU	34
3.5.1.1 PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA LOKA PRI ŽUSMU	42
3.5.1.2 PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA PREVORJE	44
3.6 OSNOVNE ŠOLE V OBČINI HRASTNIK.....	46
3.6.1 OSNOVNA ŠOLA NARODNEGA HEROJA RAJKA HRASTNIK	48
3.6.1.1 PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA DOL PRI HRASTNIKU.....	50
3.7 RAZPRAVA.....	51
4 ZAKLJUČNI DEL.....	52
4.1 UGOTOVITVE	52
4.2 ZAKLJUČEK	52
5 LITERATURA.....	53

KAZALO SLIK

Slika 1: Meje občine Šentjur.....	18
Slika 2: OŠ Blaža Kocena Ponikva	20
Slika 3: Ime šole po Blažu Kocenu	21
Slika 4: Logotip OŠ Dramlje	22
Slika 5: OŠ Dramlje	22
Slika 6: Logotip OŠ Franja Malgaja Šentjur.....	24
Slika 7: OŠ Franja Malgaja Šentjur.....	24
Slika 8: Vhod v zaklonišče.....	26
Slika 9: Predprostor v zaklonišče	26
Slika 10: Cevi za dovod zraka.....	26
Slika 11: Izhod iz zaklonišča	26
Slika 12: POŠ Blagovna	27
Slika 13: Logotip OŠ Hrušavec Šentjur	29
Slika 14: OŠ Hrušavec Šentjur.....	29
Slika 15: POŠ Kalobje	30
Slika 16: Vhod v kletne prostore.....	31
Slika 17: Predprostor do kleti	31
Slika 18: Vhod v klet.....	31
Slika 19: Kletni prostor	31
Slika 20: Logotip OŠ Planina pri Sevnici.....	32
Slika 21: OŠ Planina pri Sevnici.....	32
Slika 22: Logotip OŠ Slivnica pri Celju.....	34
Slika 23: Osnovna šola Slivnica pri Celju.....	34
Slika 24: Stopnice do zaklonišča.....	36
Slika 25: Vhodna vrata v zaklonišče	36
Slika 26: Predprostor zaklonišča.....	36
Slika 27: Vhod v zaklonišče	36
Slika 28: Boksi ob vhodu levo v zaklonišču.....	37
Slika 29: Boks ob vhodu desno v zaklonišču.....	37

Slika 30: Električna napeljava.....	37
Slika 31: Električna napeljava	37
Slika 32: Sanitarije v zaklonišču.....	38
Slika 33: Prostor za odpadke	38
Slika 34: Vhod v prostor za odpadke.....	38
Slika 35: Prostor za odpadke	38
Slika 36: Zračniki iz notranje strani.....	39
Slika 37: Zračniki iz zunanje strani.....	39
Slika 38: Zasilni izhod.....	39
Slika 39: Zasilni izhod.....	39
Slika 40: Strojnica.....	40
Slika 41: Detektor CO	40
Slika 42: Razdelilec elektrike.....	40
Slika 43: Naprava za mikroklimo	40
Slika 44: Vhod v prizidek šole.....	41
Slika 45: Zasilni izhod iz zaklonišča	41
Slika 46: Delo v zaklonišču.....	41
Slika 47: Ogled izhoda iz zaklonišča.....	41
Slika 48: Podružnična OŠ Loka pri Žusmu.....	42
Slika 49: Nekdanji prostori POŠ Loka pri Žusmu	43
Slika 50: Napis POŠ Prevorje pred glavnim vhodom	44
Slika 51: Podružnična OŠ Prevorje	44
Slika 52: Prvo šolsko poslopje	45
Slika 53: Drugo šolsko poslopje	45
Slika 54: Astronomska opazovalnica in observatorij.....	45
Slika 55: Meje občine Hrastnik (7).....	46
Slika 56: Logotip OŠ narodnega heroja Rajka Hrastnik	48
Slika 57: OŠ narodnega heroja Rajka Hrastnik	48
Slika 58: Podružnična OŠ Dol pri Hrastniku	50

KAZALO TABEL

Tabela 1: Pregled pooblaščenih preglednikov za tehnične in kontrolne preizkuse zaklonišč in izdajanje potrdil	14
Tabela 2: Pregled pooblaščenih revizorjev za projektiranje zaklonišč	16
Tabela 3: Osnovne šole v občini Šentjur	19
Tabela 4: Osnovne šole v občini Hrastnik.....	47

ZAHVALA

Najina raziskovalna naloga, ki jo prebirate, ne bi mogla nastati brez ljudi, ki so si za naju vzeli veliko časa in nama pomagali pri zbiranju informacij, brez katerih ta raziskovalna naloga ne bi mogla nastati.

Najprej iskrena hvala gospodu profesorju in mentorju Petru Čepinu Tovorniku, ki nas je usmerjal, svetoval in vseskozi vodil do končnega cilja, ki sva ga na koncu skupaj z njim dosegli. Zahvala gre tudi gospe profesorici Maji Basle, ki si je vzela čas in skrbno pregledala vsebino najinega dela, ga ovrednotila in nama pomagala odpraviti strokovne napake. Hvala tudi gospe profesorici Maji Antonič, ki se je potrudila z odpravljanjem slovničnih napak v besedilu, ki ga prebirate. Zahvala gre tudi gospe profesorici Franji Dobrajc za prevod povzetka v angleščino, gospe profesorici Nini Lobe Selič in gospodu Mateju Korenu za tehnično izvedbo ter gospe profesorici Smilji Pevec za koordinatorsvo raziskovalne dejavnosti na šoli.

Zahvaljujemo se tudi vsem vodstvom osnovnih šol v občinah Šentjur in Hrastnik, ki so nama omogočili ogled in slikanje šol ter šolskih prostorov.

Zahvaljujemo se tudi gospe ravnateljici Katji Pogelšek Žilavec, ki podpira raziskovalno dejavnost na šoli.

Resnično še enkrat iskrena hvala vsem tistim, ki ste omogočili nastanek najine raziskovalne naloge Arhitektura osnovnošolskih zaklonišč v občinah Šentjur in Hrastnik.

POVZETEK

Namen raziskovalne naloge z naslovom Arhitektura osnovnošolskih zaklonišč v občinah Šentjur in Hrastnik je bil ugotoviti, katere osnovne šole in njihove podružnice v občinah Šentjur in Hrastnik imajo zaklonišča in v kakšnem stanju so le-ta. Cilj pa je, da se vodstva omenjenih šol in ostalo javnost spodbudi k razmišljanju o varnosti svojih učencev oz. otrok in drugih v primeru izrednih razmer.

V teoretičnem delu naloge je opisan namen zaklonišč, vrste, njihove značilnosti, vzdrževanje ter predpisi graditve in vzdrževanja zaklonišč.

V empiričnem delu so predstavljene šole v sliki in besedi. Osnova za obdelavo podatkov je bil ogled 13 osnovnih šol in njihovih podružnic v občinah Šentjur in Hrastnik. V občini Šentjur, v kateri je 6 osnovnih šol in 4 podružnične osnovne šole, imata zaklonišče samo OŠ Slivnica pri Celju ter OŠ Franja Malgaja Šentjur. Ti prostori sedaj služijo drugemu namenu. V občini Hrastnik, v kateri je 1 osnovna šola in 2 podružnični osnovni šoli, pa nobena šola nima zaklonišča.

Ključne besede: zaklonišče, osnovne šole, podružnične osnovne šole, varnost

SUMMARY

The aim of this research, entitled Architecture of primary school shelters in municipalities Šentjur and Hrastnik was to determine which elementary schools and their branches in the municipalities Šentjur and Hrastnik have shelters and in what condition they are. The aim is that the leadership of these schools and other public encourages people to think about the safety of their students or children and others in case of emergencies.

In the theoretical part of the research is described the purpose of shelters, types, their characteristics, their maintenance requirements and the rules of building and maintaining shelters.

In the empirical part, the schools are presented in words and pictures. The basis for the data processing was the visit of 13 primary schools and their branches in the municipalities Šentjur and Hrastnik. In the municipality Šentjur there are 6 primary schools and 4 branches of primary schools, but the shelter is only in primary school Slivnica near Celje and in primary school Franjo Malgaj Šentjur. These rooms are now used for another purpose. In Hrastnik municipality, where are one primary school and two branches of primary school, neither the primary school nor the branches have a shelter.

Keywords: shelter, primary school, branches of primary school, security

1 UVODNI DEL

1.1 UVOD

Osrednji današnji organ za zaščito in reševanje prebivalstva pred različnimi nevarnostmi in nesrečami v mirnodobnem in vojnem času je Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje (v nadaljevanju URSZR), ki je v sestavi Ministrstva za obrambo.

Naloge URSZR so, da pripravi nacionalni program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, predlaga raziskovalne in razvojne projekte, pripravi analize tveganj in ogroženosti, organizira sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter skrbi za njegovo delovanje, organizira sistem zvez in skrbi za njegovo delovanje, usmerja in usklajuje preventivne ukrepe, razglasa nevarnosti naravnih in drugih nesreč, daje napotke za ravnanje ob nevarnostih in nesrečah, pripravi državne načrte zaščite in reševanja, organizira, opremlja in usposablja civilno zaščito iz državne pristojnosti, usklajuje pripravljenost in delovanje ter sofinancira dejavnosti javnih reševalnih služb iz državne pristojnosti, pripravlja programe ter organizira in izvaja izobraževanje ter usposabljanje za zaščito, reševanje in pomoč, zagotavlja pogoje za delo poveljnika in štaba Civilne zaščite Republike Slovenije, zagotavlja pogoje za delo državnih komisij za ocenjevanje škode in oblikuje ter vzdržuje državne rezerve materialnih sredstev za primer naravnih in drugih nesreč (3).

Zaklonišča so namenjena zaščiti ljudi pred učinki napadov iz zraka pa tudi za zaščito pred drugimi posledicami vojne. Zaklonišča so uporabna tudi za zaščito pred radioaktivnim sevanjem. Ščitijo pred neposrednimi zadetki izstrelkov, drobcev granat in drugih letečih predmetov ob eksploziji, pred nadpritiskom, ruševinami, toplotnim učinkom pa tudi pred učinki bojnih strupov in drugih nevarnih snovi.

Zaklonilnik pa je namenjen zaščiti ljudi pred neposrednimi zadetki izstrelkov, drobcev granat in drugih letečih predmetov ob eksploziji ter pred ruševinami.

Ker živimo v času in na področju, kjer že dlje časa ni bilo voj in drugih napetosti, zato tudi zaklonišča ne opravljajo več svoje funkcije. Ravno zaradi tega sva se odločili, da v primeru izrednih razmer, če bi do njih prišlo, ugotoviva in raziščeva, ali imajo učenci osnovnih šol (v nadaljevanju OŠ) in podružničnih osnovnih šol (v nadaljevanju podružnic ali POŠ) na razpolago zaklonišča in v kakšnem stanju so le-ta.

Za raziskovalno nalogo sva se odločili zato, da bi izvedeli kaj več o temi, ki naju zanima in sicer je tema osnovnošolska zaklonišča v občinah Šentjur in Hrastnik. Ker sta to najina domača kraja, sva hoteli izvedeti, v kakšnem stanju so zaklonišča po osnovnih šolah.

1.2 NAMEN IN CILJ RAZISKOVALNE NALOGE

Namen raziskovalne naloge je bil ugotoviti, katere osnovne šole in njihove podružnice v občinah Šentjur in Hrastnik imajo zaklonišča in v kakšnem stanju so le-ta.

Cilj raziskovalne naloge pa je, da vodstva omenjenih šol in ostalo javnost spodbudimo, da razmišljajo o varnosti svojih učencev in drugih, če pride do izrednih razmer.

1.3 HIPOTEZE RAZISKOVALNE NALOGE

Preden sva začeli z raziskovalno nalogo, sva si postavili tri hipoteze:

1. hipoteza: Več kot polovica šol ima zaklonišče.
2. hipoteza: Zaklonišča so na najnižji točki šole.
3. hipoteza: Obstoječa zaklonišča v šolah so vzdrževana.

1.4 METODE DELA

Za raziskovalno nalogo sva uporabili:

- metodo fotografiranja in
- pregled literature.

Najino delo je potekalo po naslednjem vrstnem redu:

- najprej sva se z mentorjem dogovorili o izbrani temi,
- zastavili sva si namen in cilje raziskovalne naloge,
- določili sva šole, ki smo si jih tudi ogledali in fotografirali,
- postavili sva hipoteze,
- na osnovi namena in zastavljenih ciljev sva določili mesta fotografiranja,
- pridobljene podatke in slike sva analizirali, interpretirali,
- na podlagi pridobljenih podatkov in slik sva zastavljene hipoteze potrdile oz. ovrgle,
- vmes pa sva proučili še literaturo za podlago izvedbe teoretičnega dela raziskovalne naloge.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 ZAKLONIŠČA

2.1.1 ZGODOVINA ZAKLONIŠČ V SLOVENIJI

V Sloveniji so se zaklonišča začela graditi leta 1973. Število zaklonišč osnovne in dopolnilne zaščite v Sloveniji je 2.226, v katerih je skupaj 345.859 zakloniščnih mest. Večina zaklonišč je v urbanih središčih (1).

2.1.2 NAMEN ZAKLONIŠČ

Zaklonišča so namenjena zaščititi ljudi pred vojnimi nevarnostmi in zaščititi pred radioaktivnim sevanjem ob morebitni jedrski ali drugi radiološki nesreči. Glede na svojo trdnost so primerna tudi kot zasilno prebivališče neposredno po potresu, ko se tla še niso umirila, zaklonišča - depoji pa se uporabljajo za zaščito kulturne dediščine.

Zaklonišča se praviloma gradijo kot dvonamenski objekti, vendar tako, da s tem ni zmanjšana njihova zaščitna funkcija. Ob vojni nevarnosti se morajo zaklonišča v 24 urah pripraviti za njihov prvotni namen, to je za zaklanjanje (1).

2.1.3 OBVEZNOST GRADITVE ZAKLONIŠČ

Praviloma se v Sloveniji gradijo zaklonišča v urbanih območjih z več kot 5000 prebivalci. Obveznost graditve je zavezujoča za:

- zdravstvene ustanove,
- vzgojno-varstvene ustanove,
- redne izobraževalne ustanove,
- javne telekomunikacije,
- nacionalno televizijo in radio,
- javni potniški promet,
- pomembno energetska industrijsko dejavnost za potrebe obrambe in delovanje državnih organov.

Za vse preostale objekte v teh naseljih velja ojačitev stropne konstrukcije nad kletjo. Zaklonišča kot depoje se gradi v muzejih, galerijah in arhivih ter knjižnicah nacionalnega pomena (1).

2.1.4 VRSTE ZAKLONIŠČ IN NJIHOVE ZNAČILNOSTI

Stopnja zaščite zaklonišč in zaklonilnikov se zagotavlja z upoštevanjem zaščitnih lastnosti, velikosti in časom možnega neprestanega bivanja v zaklonišču.

Zaščitne lastnosti zaklonišč in zaklonilnikov se določajo z njihovo odpornostjo proti mehanskim, radiacijskim, toplotnim ter kemičnim in biološkim učinkom. Zaščitne lastnosti zaklonišč se izražajo z velikostjo nadtlaka.

Zaklonišča in zaklonilniki se glede na obseg zaščit delijo na:

- **zaklonišča osnovne zaščite**, ki zagotavljajo zaščito pred vsemi naštetimi učinki (obseg zaščite od 50 kPa do 100 kPa nadtlaka in funkcionalno zgrajeni prostori za sedemdnevno nepretrgano bivanje do 300 ljudi, po potrebi pa se gradijo tudi za več oseb);
- **zaklonišča dopolnilne zaščite**, ki zagotavljajo zaščito pred ruševinami (obseg zaščite do 50 kPa, funkcionalno opremljeni prostori za 24-urno nepretrgano bivanje največ 50 ljudi);
- **zaklonilnike** (vzdržati morajo teže ruševin objekta in so primerni za 12-urno bivanje do največ 50 ljudi) (1).

2.1.5 PRIPRAVA ZAKLONIŠČA

Za pripravo in pravilno uporabo zaklonišč, razen v zasebnih stanovanjskih hišah, skrbijo Službe za vzdrževanje in uporabo zaklonišč Civilne zaščite RS (v nadaljevanju SVUZ). Pri tem jim po svojih močeh pomagajo stanovalci in uporabniki poslovnih prostorov v zgradbah, v katerih so zaklonišča. Zaklonišče mora biti pravočasno pripravljeno, najpozneje v 24 urah od razglasitve vojne nevarnosti.

Priprava zaklonišča obsega:

- označevanje dostopov do zaklonišča na njegovem celotnem gravitacijskem območju;
- čiščenje tal, zidov in stropov z vodo;
- odstranitev vse navlake in predelnih sten v shrambah iz zaklonišča, zapiranje dvonamenskih vhodov;
- čiščenje in razkuževanje posod za vodo, preverjanje vodotesnosti posod in pip, priprava posod za razdeljevanje vode ali zagotovitev zalog vode v plastenkah;
- uskladiščenje rezervne hrane, predvsem hrane, ki je ni potrebno kuhati;
- priprava posod in vreč za odpadke;
- montiranje ležišč in sedišč ter vse druge opreme za bivanje;
- ureditev suhih stranišč ter posod za fekalije;
- namestitev kompleta za samoreševanje in preverjanje stanja priročne lekarne;
- preverjanje sistema zasilne razsvetljave in priključitev telefona;
- pregled tesnil na vratih in preizkus delovanja vseh naprav v zaklonišču;
- zamenjava peska v peščenem filtru (pred nasutjem peska je treba prostor osušiti in očistiti rešetke) in
- preizkus delovanja filtroventilacijskih naprav in merilnih instrumentov (2).

2.1.6 NAVODILO ZA ODHOD V ZAKLONIŠČE

Ob odhodu v zaklonišče vzamemo s seboj pripravljene najnujnejše stvari, zlasti vodo, suho hrano, dokumente, baterijsko svetilko, družabne igre (karte, šah, človek ne jezi se ipd.), nekaj osebnih stvari, prenosni radijski sprejemnik ipd.

Po znaku za preplah ali radijskem obvestilu o zračnem napadu takoj zapustimo stanovanje, izklopimo elektriko (varovalke), zapremo plin (če imamo plinsko jeklenko zapremo ventil na njej), z lepilnim trakom prelepimo stekla na oknih ali odpremo okna in odidemo v zaklonišče.

2.1.7 VZDRŽEVANJE ZAKLONIŠČ

Vsa zaklonišča osnovne zaščite na območju države je treba redno vzdrževati. O zakloniščih ter o njihovem vzdrževanju in spremembah namembnosti se vodi evidenca na nivoju občin. Za vzdrževanje zaklonišč in njihovo smotrno uporabo so odgovorni lastniki.

Za zagotovitev varnosti in funkcionalnosti zaklonišča mora lastnik ali upravljavec zaklonišča za osnovno zaščito pridobiti potrdilo o primernosti zaklonišča na vsakih deset let. Potrdilo o primernosti zaklonišča pridobi lastnik od pooblaščenice organizacije za tehnični in kontrolni preizkus ter izdajanje potrdil o primernosti zaklonišč.

Upravljavec oz. lastnik morata imeti knjigo vzdrževanja, v katero vpisujeta podatke o lastniku in upravljavcu zaklonišča, o vzdrževanju, kontrolnih preizkusih, opravljenih inšpekcijah in ukrepih ob ugotovljenih pomanjkljivostih.

Na podlagi kontrolnega preizkusa se za zaklonišče izda potrdilo o primernosti. Kontrolni preizkus, ki ga opravi pooblaščenica organizacija, se opravi za zaklonišča osnovne in dopolnilne zaščite vsakih deset let.

Kontrolni preizkus obsega:

1. pregled konstrukcije;
2. pregled opreme za zapiranje odprtín;
3. pregled opreme;
4. pregled prezračevalnega sistema;
5. pregled elektroenergetske napeljave;
6. pregled navodil za uporabo in vzdrževanje zaklonišča;
7. funkcionalni preizkus delovanja zaklonišča (samo pri zakloniščih osnovne zaščite).

Na podlagi opravljenega kontrolnega preizkusa izdela preglednik poročilo o kontrolnem preizkusu in na temelju tega izda potrdilo o primernosti, ki velja deset let. To je urejeno s Pravilnikom o tehničnih normativih za zaklonišča in zaklonilnike (Ur. l. RS, št. 17/98, 26/98, 25/00, 38/01, 66/06) v poglavju XIV od člena 134 do vključno 141. člena. Posebno je pomembna določba zadnjega odstavka 141. člena, ki nalaga pooblaščenemu pregledniku, da en izvod potrdila o primernosti zaklonišča pošlje pristojni občini, upravi in Inšpektoratu Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Nadzor nad izvajanjem uredbe opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami (1).

Tabela 1: Pregled pooblaščenih preglednikov za tehnične in kontrolne preizkuse zaklonišč in izdajanje potrdil (1)

POOBLAŠČENI PREGLEDNIKI	NASLOV
UNIVAR d.o.o.	Industrijska cesta 2/b, Izola
Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja p.o.	Valvasorjeva ulica 73, Maribor
Zavod za varstvo pri delu d.d.	Chengdujska cesta 25, Ljubljana
Lega center d.o.o.	Razlagova 15, Maribor
EKO system	Špelina 1, Maribor
Kemijski inštitut - samo za filtre za kolektivno zaščito	Hajdrihova 19, Ljubljana
Bureau Veritas d.o.o.	Linhartova cesta 49/a, Ljubljana
Komplast d.o.o.	Podsmreka 3, 1356 Dobrova

2.2 ZAKLONILNIKI

Zaklonilniki so namenjeni zaščiti pred mehanskimi ter toplotnimi učinki in so lahko:

- kletni ali
- rovni.

2.2.1 KLETNI ZAKLONILNIKI

Kletni zaklonilniki so preurejeni kletni ali drugi primerni prostori v objektih. Zgrajeni morajo biti iz trdnega in obstojnega materiala. V objektih, kjer se primerni prostori preuredijo v zaklonilnike, je treba zapreti oz. zatesniti nepotrebne odprtine ter utrditi strop in stene (1).

2.2.2 ROVNI ZAKLONILNIKI

Rovni zaklonilniki so na odprtem prostoru zunaj objektov, kjer niso izpostavljeni ruševinam. So praviloma pokriti oz. zaprti, lahko pa so tudi odprti. Za izdelavo konstrukcije se uporabljajo leseni elementi, jekleni nosilni in spojni elementi ter montažni armiranobetonski elementi (1).

2.2.3 PRIPRAVA ZAKLONILNIKA

Če nimamo zaklonišča, lahko klet preuredimo v zaklonilnik. Najprimernejši je tisti del kleti, ki nima oken. V prostoru, ki ga želimo preurediti v zaklonilnik, je treba dobro zapreti in zatesniti okna, nepotrebna vrata in druge odprtine. To naredimo tako, da jih zazidamo z betonom, opeko ali zadelamo z vrečami peska.

Če ocenimo, da plošča nad zaklonilnikom ne vzdrži porušitve zgradbe, jo je treba podpreti s podpornimi stebri. Dodatni podporni stebri naj bodo iz okroglega, tesanega ali žaganega lesa ali montažnih elementov.

Tako pripravljen prostor očistimo navlake ter pripravimo zalogo pitne vode in hrane, vreče za smeti, suha stranišča, bivalno opremo, prvo pomoč in samoreševalno opremo (lopate, žage, krampi, drogovi za dvigovanje) (2).

2.3 ZAKONODAJA

2.3.1 PREDPISI S PODROČJA GRADITVE IN VZDRŽEVANJA

Predpisi, ki urejajo področje graditve in vzdrževanja so:

- Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS, št. 64/94, 33/00, četrti odstavek 68. člena) Odl.US: U-I-313/98, 87/2001, členi 64 - 68)
- Uredba o graditvi in vzdrževanju zaklonišč (Ur. l. RS, št. 57/96)
- Navodilo o zakloniščnem redu (Ur. list RS, št.1/97)
- Pravilnik o tehničnih normativih za zaklonišča in zaklonilnike (Ur. l. RS, št. 17/98, 26/98, 25/00, 38/01, 66/06)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS, št. 28/06 - predvsem 57. člen)
- Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. l. RS, št. 92/07)
- Stanovanjski zakon (Ur. l. RS, št. 69/03) in Pravilnik o standardih vzdrževanja stanovanjskih stavb in stanovanj (Ur. l. RS, št. 20/04) (1)

2.3.1.1 UREDBA O GRADITVI IN VZDRŽEVANJU ZAKLONIŠČ

Uredba o graditvi in vzdrževanju zaklonišč (Ur. l. RS, št. 57/96) določa, da se gradijo zaklonišča kot dvonamenski objekti praviloma v sklopu objekta v ureditvenih območjih naselij z več kot 5000 prebivalci.

Investitor graditve zaklonišča mora poskrbeti za revizijo projektne dokumentacije, kar velja tudi pri preurejanju obstoječih zaklonišč. Revizijsko komisijo imenuje Uprava republike Slovenije za zaščito in reševanje (v nadaljevanju URSZR), ki mora izdati mnenje. URSZR izda potrdilo o opravljeni reviziji, ki je podlaga za pridobitev gradbenega dovoljenja. Revizorje imenuje za dobo štirih let URSZR na podlagi pogojev, ki so opredeljeni v navedeni Uredbi o graditvi in vzdrževanju zaklonišč (1).

2.3.1.2 ZAKON O VARSTVU PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS, št. 28/06) v 57. členu določa:

- (1) Zaklonišča, ki so bila grajena pred uveljavitvijo tega zakona, se razvrstijo v zaklonišča za zaklanjanje prebivalstva do 24 ur in morajo imeti najmanj predpisana zapiralna sredstva, filtroventilacijske naprave ter elektroinštalacije za njihov pogon in osvetljevanje prostorov. Tehnično kontrolo teh zaklonišč opravljajo pooblaščen organizacije vsakih pet let.
- (2) Minister predpiše potrebne tehnične pogoje za zapiralna sredstva, filtroventilacijske naprave in elektroinštalacije iz prejšnjega odstavka ter vzdrževanje zaklonišč (1).

2.3.1.3 UREDBA O ORGANIZIRANJU, OPREMLJANJU IN USPOSABLJANJU SIL ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ

Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. l. RS, št. 92/07) v 8. členu določa:

- (1) Enote za uporabo zaklonišč organizirajo kot službo gospodarske družbe in zavodi, lastniki oz. upravljalci stanovanjskih stavb ter občine, in sicer:
- v vsakem zaklonišču s 25 - 200 zakloniščnimi mesti mora biti vodja zaklonišča
 - v vsakem zaklonišču z 201 - 400 zakloniščnimi mesti morata biti vodja in namestnik vodje zaklonišča
 - v zakloniščih s 401 - 600 zakloniščnimi mesti morajo biti vodja in dva namestnika vodje zaklonišča
 - za vsakih nadaljnjih 200 zakloniščnih mest se določi še en namestnik vodje zaklonišča
- (2) Naloge službe za uporabo zaklonišč so:
- označevanje dostopov do zaklonišč;
 - pripravljanje zaklonišč za uporabo;
 - organiziranje bivanja v zakloniščih in
 - skrb za delovanje naprav in opreme v zakloniščih.
- (3) Služba za uporabo zaklonišč se organizira v povečani nevarnosti napada na državo.

Po stanovanjskem zakonu (Ur. l. RS, št. 69/03) in Pravilniku o standardih vzdrževanja stanovanjskih stavb in stanovanj (Ur. l. RS, št. 20/04) je definirano na strani 2359 v točki 66 Zaklonišča njihovo redno čiščenje, vzdrževanje in preizkušanje. Upravniki so dolžni izvajati zakonska določila tako, da sredstva za to zbirajo ob rednem mesečnem pobiranju stanovanjskih stroškov in jih nato po letnih planih realizirajo (podobno kot sredstva za kotlovnico, dvigalo ipd) (1)

Tabela 2: Pregled pooblaščenih revizorjev za projektiranje zaklonišč (1)

POOBLAŠČENI REVIZORJI	NASLOV
Zavod za varstvo pri delu d.d.	Chengdujska cesta 25, Ljubljana
Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja p.o.	Valvasorjeva ulica 73, Maribor

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 VZOREC

Osnova za obdelavo podatkov je bil ogled 13 osnovnih šol, od tega:

- 6 OŠ in 4 POŠ v občini Šentjur in
- 1 OŠ in 2 POŠ v občini Hrastnik.

3.2 ČAS RAZISKAVE

Slikanje osnovnih šol je potekalo v mesecih november in december 2011. Točni datumi so napisani pri posamezni šoli.

3.3 OBDELAVA PODATKOV

Slike, ki so nastale na samem terenu pri ogledu šol, so analizirane in interpretirane ter prikazujejo dejansko stanje.

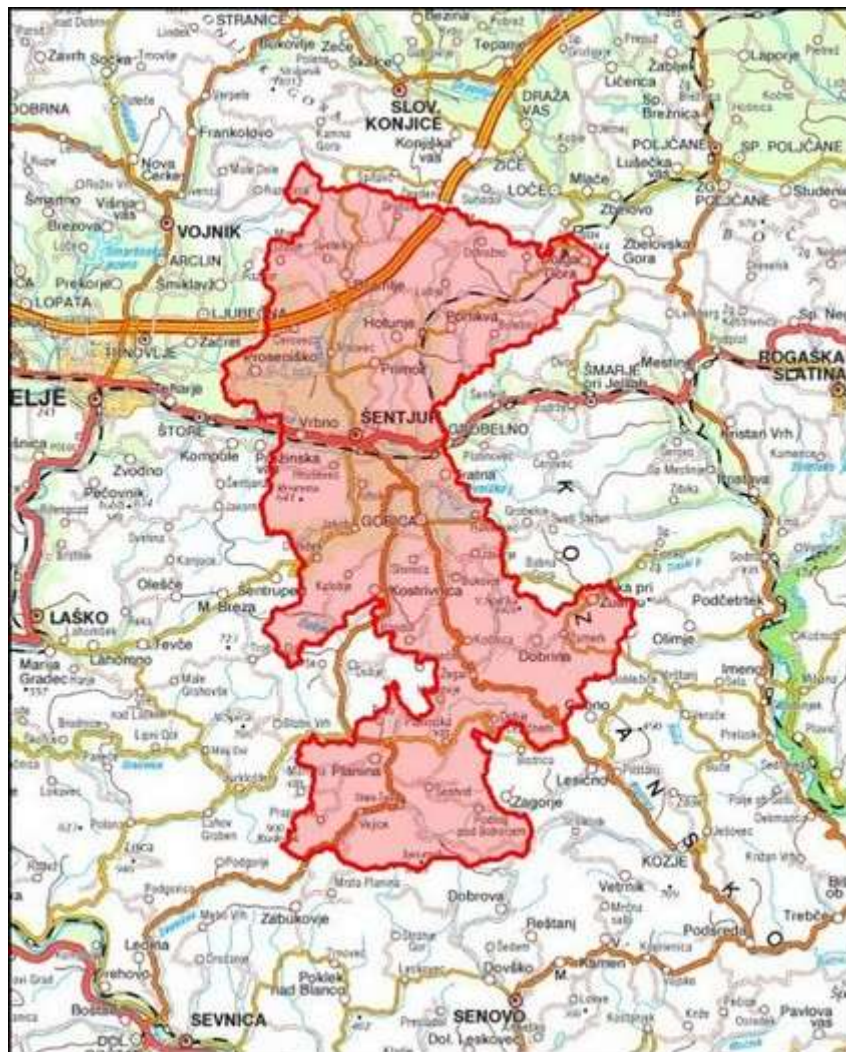
3.4 REZULTATI RAZISKAVE

Na naslednjih straneh so na kratko opisane in s slikovnim materialom predstavljene vse osnovne šole s podružnicami v občinah Šentjur in Hrastnik po času nastanka ter s slikovnim materialom je prikazano tudi zaklonišče na OŠ Slivnica pri Celju ter na OŠ Franja Malgaja Šentjur.

3.5 OSNOVNE ŠOLE V OBČINI ŠENTJUR

Občina Šentjur sodi med večje slovenske občine, saj meri 222,3 km² in ima malo manj kot 19.500 prebivalcev ter sega od drameljskih goric na severu do razgibanega kozjanskega gričevja in vrhov Bohorja na jugu.

Upravno je razdeljena je na 13 krajevnih skupnosti: Blagovna, Dolga Gora, Dramlje, Grobelno, Kalobje, Loka pri Žusmu, Planina pri Sevnici, Ponikva, Prevorje, Slivnica pri Celju, Šentjur-Rifnik, Vrbno-Podgrad, Mestna skupnost Šentjur. Občinsko središče je mesto Šentjur, ki je tudi poselitveno in zaposlitveno središče.

Slika 1: Meje občine Šentjur (4)

Gričevnata pokrajina ustvarja pogoje za razvoj sodobne kmetijske proizvodnje s poudarkom na sadjarstvu, vinogradništvu in živinoreji. Dobre prometne povezave so že v preteklosti omogočile razmah industrije. Tudi danes, skupaj z drugimi nič manj pomembnimi dejavniki, kot so prostorske možnosti ter volja in znanje ljudi, se pospešeno razvija obrt in podjetništvo, predelovalne panoge, trgovina in razne poslovne dejavnosti, tako v obrtni in industrijski coni v Šentjurju kot v drugih krajih na območju občine.

V občini se polagoma razvija tudi turizem, predvsem na posameznih turističnih kmetijah. Postopoma se iz izletniškega usmerjajo v stacionarni turizem in povečujejo število ležišč. Naravno okolje je relativno dobro ohranjeno in nudi številne možnosti za aktivno preživljanje prostega časa (kolesarjenje, pohodništvo, konjenišstvo, lov, ribolov ...), zato se beleži porast turistov, ki se radi vračajo v te kraje. Z nastankom Razvojne agencije Kozjansko, ki nudi pomoč in informacije občinam, podjetjem, obrtnikom, kmetom, društvom ter ostalim zainteresiranim v zvezi z državnimi in evropskimi razpisi, je dana možnost hitrejšega razvoja podjetništva, kmetijstva in turizma (4).

Tabela 3: Osnovne šole v občini Šentjur

ŠT.	OSNOVNA ŠOLA	NASLOV	RAVNATELJ/ICA PEDAGOŠKI VODJA
1	Osnovna šola Blaža Kocena Ponikva	Ponikva 29a 3232 Ponikva	ga. Andreja OCVIRK
2	Osnovna šola Dramlje	Dramlje 7a 3222 Dramlje	g. mag. Stanislav K. JANČIČ
3	Osnovna šola Franja Malgaja Šentjur	Ulica skladateljev Ipavcev 2 3230 Šentjur	g. Marjan GRADIŠNIK
3.1	Podružnica Blagovna	Proseniško 22 3230 Šentjur	ga. Alenka GRADIŠNIK
4	Osnovna šola Hruševci Šentjur	Gajstova pot 2a 3230 Šentjur	g. Robert GAJŠEK
4.1	Podružnica Kalobje	Kalobje 15 3233 Kalobje	ga. Marija KUKOVIČ
5	Osnovna šola Planina pri Sevnici	Planina 69 3225 Planina pri Sevnici	ga. Anica NOVAK
6	Osnovna šola Slivnica pri Celju	Gorica pri Slivnici 61 3263 Gorica pri Slivnici	ga. Marjeta KOŠAK
6.1	Podružnica Loka	Loka pri Žusmu 12 3223 Loka pri Žusmu	ga. Frida GUBENŠEK
6.2	Podružnica Prevorje	Lopaca 3 3262 Prevorje	ga. Marija FRECE PERC

3.5.1 OSNOVNA ŠOLA BLAŽA KOCENA PONIKVA

Osnovno šolo Blaža Kocena Ponikva smo obiskali v petek, 25. 11. 2011, od 10.30 do 11.20 ure. Šolo nam je razkazal hišnik, g. Maksimiljan Korošec. Šola nima zaklonišča.

Šola ima 9 razredov, vsak razred po en oddelek, tretji in sedmi razred pa po dva oddelka. Skupaj ima 11 oddelkov (9).

Osnovna šola Blaža Kocena zadovoljuje s svojo dejavnostjo potrebe po osnovnošolskem izobraževanju na področju naselij: Bobovo pri Ponikvi, Boletina, Dobovec pri Ponikvi, Dolga Gora, Hotunje, Lutnje, Okrog, Ostrožno pri Ponikvi, hišne št. 1 – 40 in 42, Podgaj, Ponikva, Ponkva, Slatina pri Ponikvi, Srževica, Uniše, Zagaj pri Ponikvi in Zagorje Selce (8).

Slika 2: OŠ Blaža Kocena Ponikva

ZGODOVINA

Na Ponikvi je šola začela delovati leta 1786. V tistem času sta na tem območju delovati le še šoli v Šentjurju in Pilštanju. Prvi učitelj na Ponikvi je bil Jurij Jemenšek. Učitelji so bili cerkovniki in kaplani, ki so na glavni šoli v Celju uspešno opravili izpit za učitelje. Pouk je potekal v lesenem župnišču. Ko je ta pogorel, so pouk izvajali v kaplaniji (8).

Šola zaradi neustreznih vlažnih prostorov v kaplaniji, skromnih pripomočkov, brez učbenikov in v pretežno nemškem jeziku do leta 1812 ni redno in dobro delovala. Od 27. 2. 1812 je v šoli potekal le pouk v trivialki. V tem času je bila zgrajena prva šolska stavba. Šolsko poslopje trivialke so preuredili tako, da so pridobili še en razred. Kasneje so pridobili še en dodatni prostor v hiši Karla Kristana (8).

Po odločbi graškega deželnega sveta je leta 1880 šola na Ponikvi postala trirazredna. Število otrok je naraslo na 270, zato je bilo potrebno zgraditi novo šolo (8).

Med vojno šola ni bila porušena, zato se je začel zasilni pouk že 22. 5. 1945 in se slovesno zaključil 28. 7. 1945. Po letu 1957 so šolo postopoma modernizirali (8).

20. junija 1974 je staro šolo močno prizadel potres. V manj kot enem letu je bila s solidarnostnimi sredstvi ljubljanskih občin zgrajena nova šola. Dodatno je bil šoli dograjen vrtec z malo šolo (8).

Prostorska stiska na šoli je bila vedno večja, prav tako so se večale težave s šolsko stavbo (posedanje tal, puščanje strehe, okna niso dobro tesnila...). Več let se je razmišljalo o gradnji prizidka in obnovi že dokaj dotrajane šole. Narejenih je bilo več idejnih projektov, ki pa niso bili nikoli realizirani, saj so se pojavili dvomi v smiselnost tovrstne prenove. Začele so se aktivnosti za gradnjo nove šole (8).

V začetku leta 2005 je bil izdelan idejni projekt novogradnje šole, skupaj s telovadnico in vrtcem. Konec junija 2006 je bil postavljen temeljni kamen, gradbena dela pa so se pričela

jeseni 2006. Intenzivna gradnja je potekala do začetka julija 2007. Med počitnicami je bila dobavljena celotna nova oprema, tako da so se 1. septembra 2007 učenci in starši ob dnevu odprtih vrat že sprehajali po novi šoli (8).

Staro šolo so porušili, na njenem mestu pa uredili zunanja športna igrišča za košarko, nogomet, tenis in atletiko (5).

Slika 3: Ime šole po Blažu Kocenu

3.5.2 OSNOVNA ŠOLA DRAMLJE

Slika 4: Logotip OŠ Dramlje

Na ogledu osnovne šole Dramlje smo bili v ponedeljek, 5. 12. 2011, od 7.20 do 8.10 ure. Šolo nam je razkazal učitelj, g. Mitja Loger. Šola nima zaklonišča.

Osnovna šola ima 9 razredov po en oddelek.

Dramlje ležijo na SV celjske kotline, nekako v sredini zračne črte Vojnik - Sv. Jurij. V samem centru stoji šola z vrtcem.

Slika 5: OŠ Dramlje

ZGODOVINA

Do začetka 9. stol. ni bilo v bližini nobene šole. Prvi začetki pouka so se pričeli v Dramljah s prihodom kaplana Franca Gobca leta 1828. Mladina se je zbirala v majhni leseni zgradbi, ki je stala na mestu sedanje kaplanije. Nato so jo porušili ter kupili leseno hiško tedanjega mežnarja Petra Korenaka in jo v ta namen preuredili. Imela je učilnico ter sobo, kuhinjo in klet (11).

Prvi redni učitelj je prišel leta 1830. Poslopje, v katerem so izvajali pouk, je bilo kljub popravilom vedno slabše in trhlo. Zato so leta 1835 začeli graditi novo šolsko poslopje, ki je služilo kot stanovanje šolskega upravitelja (11).

Nadzorstvo šole in pouk je do leta 1868 imela izključno le cerkvena oblast. Leta 1886 pa se je enorazrednica razširila v dvorazrednico. Tega leta pa se je postavilo tudi novo šolsko poslopje. V njem je bil prostor še za učno sobo. Leta 1899 pa je bila šola razširjena v trirazrednico (11).

Obe šolski poslopji higienskim predpisom nista odgovarjali, tudi nista imeli prostorov za tretji razred. Bilo pa je že nad 200 otrok, torej dovolj za štiri razrede. Zato je takratni okrajni šolski svet v sporazumu z občino kanil zidati novo enonadstropno šolsko poslopje s štirimi učilnicami. Bilo je prizidano in dokončano leta 1903. S tem letom se je šola tudi razširila v štirirazrednico (11).

Po 30 letih se je število šolarjev pomnožilo toliko, da so leta 1934 dobili petrazrednico (11).

3.5.3 OSNOVNA ŠOLA FRANJA MALGAJA ŠENTJUR

Na ogledu osnovne šole Franja Malgaja Šentjur smo bili v petek, 25. 11. 2011, od 11.30 do 12.30 ure. Šolo nam je razkazal pomočnik ravnatelja, g. Ivo Brodej. Šola nima zaklonišča ima pa prostor, ki bi lahko služil zaklonišču, vendar se sedaj v tem prostoru odvija druga dejavnost, zato ogleda ni bilo mogoče izvesti. Smo pa si pogledali dostop do tega prostora.

Šola je v samem centru Šentjurja, na levi strani obdana z nogometnim in košarkarskim igriščem, bazenom in stadionom, na desni strani pa s kulturnim domom.

Osnovna šola ima po dva oddelka vsakega razreda, v šestem in devetem razredu pa po tri oddelke, skupaj ima 18 oddelkov (12).

Slika 6: Logotip OŠ Franja Malgaja Šentjur

Slika 7: OŠ Franja Malgaja Šentjur

ZGODOVINA

Organiziran pouk v Šentjurju se je pričel leta 1769. Vse do leta 1818 je potekal pouk v najetih improviziranih privatnih hišah. Leta 1818 so zgradili novo šolsko poslopje z dvema učilnicama. Šola je tako iz enorazrednice prerasla v dvorazrednico, ki jo je obiskovalo 125 otrok, od tega samo 9 deklet. V šolskem letu 1869/70 se zasledi, da je obiskovalo šolo 223 otrok, od tega 128 dečkov in 95 deklic, šoloobveznih pa je bilo 323 otrok. Kar 100 otrok ni bilo deležnih pouka. Šola je leta 1873 prerasla v trirazrednico, že v naslednjem letu pa v štirirazrednico. Z uveljavitvijo osemletnega obveznega šolanja, ki ga je leta 1869 uzakonil avstrijski šolski zakon, je število otrok v šoli nenehno raslo. Število otrok se je zmanjšalo leta 1886, ker so na Blagovni odprli šolo. Šentjurska šola pa se je razširila v petrazrednico (13).

Leta 1891 se je šola ločila na deško in dekliško. Šoli sta bili v različnih zgradbah. Ker je začelo primanjkovati prostora, so krajevni veljaki pričeli razmišljati o gradnji nove šole, v kateri bi bilo 12 učilnic, telovadnica, kuhinja, stanovanje za upravitelja šole in hišnika, kabineti in sanitarije. Ta načrt je krajevni šolski svet odobril in 29. marca 1908 razpisal gradnjo (13).

Redno šolsko leto 1945/46 se je pričelo 15. oktobra v 12 oddelkih in je v tej obliki ostalo dve leti. Organizacijsko se je šola v šolskem letu 1947/48 preoblikovala v sedemletno šolo s predmetnim poukom v 5., 6. in 7. razredu. To je za slovensko šolstvo pomenilo korak nazaj, saj smo že od leta 1869 imeli uzakonjeno osemletno šolsko obveznost. Leta 1954 je bila šolska zgradba v celoti obnovljena. Prekrasno secesijsko fasado je zamenjala nova obleka, ki pa se ni mogla primerjati s prejšnjo. Zaradi nenehne rasti prebivalstva v šentjurskem šolskem okolišu so postajali sicer lepo urejeni šolski prostori pretesni. Tako so imeli učenci predmetne stopnje samo dopoldanski pouk, učenci razredne stopnje pa dopoldanski in popoldanski pouk (13).

Leta 1963 je bila ukinjena OŠ Blagovna in upravno priključena k OŠ Šentjur. Na Blagovni so ostali prvi štirje razredi, z višje stopnje pa so se učenci prešolali v Šentjur in druge bližnje kraje. Leta 1971 je bila ukinjena OŠ Kalobje in prav tako priključena k OŠ Šentjur (13).

Vse večje prostorske potrebe so bile vzrok, da so predstavniki šole in kraja začeli intenzivno razmišljati o širitvi šolske zgradbe. Imenovan je bil upravni in gradbeni odbor, izglasovan občinski samoprispevek in odobren kredit Republiške izobraževalne skupnosti. Gradbeno podjetje Ingrad je pričelo z deli spomladi leta 1972, leta 1977 pa je bila otvoritev prizidka z 20. sodobno opremljenimi učilnicami in kabineti za potrebe predmetnega pouka, upravnimi prostori in večnamenskim prostorom. Ob otvoritvi so poimenovali šolo po šentjurskem rojaku in koroškem junaku Franju Malgaju (13).

ZAKLONIŠČE

Zaklonišče leži na najnižji točki šole in je danes v uporabi tabornikov iz Šentjurja, ki jim služi kot prostor za druženje in zbiranje. Ker so ti prostori oddani, si notranjosti nismo mogli pogledati.

Slika 8: Vhod v zaklonišče

Slika 9: Predprostor v zaklonišče

Slika 10: Cevi za dovod zraka

Slika 11: Izhod iz zaklonišča

Dostop v zaklonišče je mogoč z dveh strani. Možen je dostop skozi glavni vhod in skozi telovadnico po stopnicah do spodnjih garderob, kjer je zaklonišče, ali pa skozi stranski vhod oziroma zadnji vhod v telovadnico. Spustimo se po stopnicah do spodnjih prostorov, kjer so sanitarije ter 2 garderobi. V zadnji garderobni pa so tudi vrata, ki vodijo v zaklonišče.

3.5.3.1 PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA BLAGOVNA

Svet med Šentjurjem, Ponikvo, Dramljami, Ljubečno, Štorami in Vrbnim nosi ime Blagovna. Na ogledu podružnične osnovne šole Blagovna smo bili v ponedeljek, 5. 12. 2011, od 12.30 do 14.00 ure. Šolo nam je razkazala vodja podružnice, ga. Alenka Gradišnik.

Podružnična šola Blagovna ima 5 razredov po en oddelek.

Slika 12: POŠ Blagovna

POSEBNOSTI NA POŠ BLAGOVNA

Leta 2008 smo ob pridobitvi odra v telovadnici uvedle jutranje zборе ob začetku in koncu delovnega tedna. S takim načinom dela smo želele navajati učence na nastopanje na odru, spodbujati k pozitivni samopodobi, vzgajati občutek pripadnosti in varnosti v skupini, navajanje na obrede, razvijati ustvarjalnost in samoiniciativnost, pridobivanje informacij na različne načine, pridobivanje občutka za čas (delovni teden, vikend, mesec, letni časi) seznanjanje s prazniki in ljudskimi običaji, ...Učence smo obveščali tudi o organizacijskih spremembah, s katerimi so povezani (odpadanje krožkov, ipd) (23).

Jutranji zbor smo začeli 10 minut pred začetkom pouka, zbrali pa so se vsi učenci in učiteljice šole. Nastopajoči so poročali, peli ali kako drugače nastopali na odru učencem cele šole. Nastopali so sami ob pomoči razredničarke ali mentorice dejavnosti (23).

V ponedeljkovem jutranjem zboru smo opozorili na različne dejavnosti, ki so se dogajale v prihajajočem tednu, in smo včasih razdelili tudi različne naloge. Opozorili smo na praznike, pomembne mednarodne dneve, rojstne dneve pomembnih ljudi (70-letnici Toneta Pavčka in Svetlane Makarovič), zanimive dogodke na šoli. Učencem, ki so imeli v tistem tednu rojstni dan, smo voščili in jim zapeli. Trudili smo se, da smo delovni teden začeli z veseljem in pesmijo. Zapeli smo tudi šolsko himno (23).

V petkovem jutranjem zboru pa smo poročali, kje smo bili (tabori, ekskurzije), kaj nam je bilo tam najbolj všeč, kako smo izvedli določene dneve dejavnosti, kaj zanimivega se je dogajalo pri različnih krožkih in si zaželeli lep vikend ali praznik. Včasih so se učenci pripravili tudi na karaoke (23).

ZGODOVINA

Na podlagi sklepa deželnega šolskega sveta za Štajersko v Gradcu je bila z odklonom št. 460 z dne 16. januarja 1884 ustanovljena samostojna enorazredna ljudska šola. Za prvo učilnico so določili hišo v Goričici št. 2, ki je bila last graščine Blagovna. Po graščini je dobila šola tudi ime Blagovna, čeprav v občini ni nobene vasi s tem imenom. Šolska soba je bila temna in vlažna in za učilnico zelo neprimerna. Pouk se je pričel šele leta 1886. Prvo leto je šolo obiskovalo 86 otrok (14).

Zaradi stalnega naraščanja števila šoloobveznih otrok se je šola v šolskem letu 1900/01 razširila v dvorazredno, pouk pa je potekal še do 15. februarja 1902 v edini učni sobi. Zato se je krajni šolski svet odločil za zidavo novega šolskega poslopja. Novemu šolskemu poslopju so priključili šolski vrt ter igrišče in sadovnjak. Šola se je 17. februarja 1902 preselila v lastno šolsko poslopje (14).

17. januarja 1945 so partizani šolo zažgali, da se v njej ne bi naselila okupatorska vojska. Zgorela je streha. Večina stropov in podov ter pohištvo in učila. Jeseni 1945 so šolo obnovili. Tako da se je pouk lahko začel. Vpisanih je bilo 80 otrok (14).

Leta 1951 je bila šola končno obnovljena. Leta 1954 pa so spremenili šolski okoliš. Število učencev je padlo (14).

V letih 1969/70 so šolo obnovili, v letu 1980 je šola dobila novo kritino, leta 1982 pa tudi centralno ogrevanje (14).

V začetku šolskega leta 1987/88 so se zaradi obnove šole in izgradnje prizidka vozili v šolo v Šentjur, 3. novembra 1987 pa so se preselili v obnovljeno in razširjeno šolo (14).

3.5.4 OSNOVNA ŠOLA HRUŠEVEC

Slika 13: Logotip OŠ Hruševac Šentjur

Na ogledu osnovne šole Hruševac Šentjur smo bili v petek, 25. 11. 2011, od 12.40 do 13.40 ure. Šolo nam je razkazal ravnatelj, g. Robert Gajšek. Šola nima zaklonišča.

Osnovna šola Hruševac ima 9 razredov po dva oddelka.

Šola je bila ustanovljena leta 1995. Pred tem so učenci hodili v OŠ Franja Malgaja Šentjur.

Šola pokriva okoliš Bezovje pri Šentjurju, Črnoico, Grobelno, Hruševac, Jakob pri Šentjurju, Krajnčico, Osredok, Rifnik, Sotensko pod Kalobjem in del Šentjurja (15).

Slika 14: OŠ Hruševac Šentjur

3.5.4.1 PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA KALOBJE

Na ogledu podružnične osnovne šole Kalobje smo bili v sredo, 30. 11. 2011, od 12.10 do 12.45 ure. Šolo nam je razkazala vodja podružnice, ga. Marija Kukovič. Šola nima zaklonišča, ima pa kletne prostore, kamor bi se učenci lahko zatekli. Imajo kombinirane oddelke, in sicer 1. in 2. razred skupaj ter 3., 4. in 5. razred skupaj.

Slika 15: POŠ Kalobje

ZGODOVINA

Začetki podružnične šole segajo v leto 1841, ko je bila ustanovljena prva farna trivialka, nato pa so leta 1842 zgradili prvo šolsko leseno poslopje, ki je bilo enorazredno. Nato pa je bilo leta 1898 zgrajeno novo šolsko poslopje z dvorazredno ljudsko šolo (17).

Šolo so med vojno zažgali, da ne bi več služila nemški vojski. Po vojni med leti 1945-46 pa so za pouk preuredili zidanico na Časlovici, kjer je bila samo ena učilnica z 178 učenci v treh oddelkih (17).

Nato so leta 1947 obnovili požgano šolo in tako je pouk zopet potekal v stari šoli z novimi učilnicami, tedaj pa se je uzakonila tudi sedemletna šolska obveznost (17).

31. avgusta 1971 je OŠ Kalobje nehala obstajati kot samostojna šola in tako so se učenci 5. razreda prešolali na sosednjo šolo. S tem je OŠ Kalobje postala podružnična šola centralne šole Šentjur pri Celju, nato leta 1991 podružnična šola OŠ Dobje in ker je Dobje postalo samostojna občina je šola septembra leta 1999 postala podružnica osnovne šole Hruševce (17).

KLETNI PROSTORI

Slika 16: Vhod v kletne prostore

Slika 17: Predprostor do kleti

Slika 18: Vhod v klet

Slika 19: Kletni prostor

Na tej šoli imajo kletne prostore, ki so na najnižji točki šole.

3.5.5 OSNOVNA ŠOLA PLANINA PRI SEVNICI

Na ogledu osnovne šole Planina pri Sevnici smo bili v sredo, 30. 11. 2011, od 13.00 do 13.40 ure. Šolo nam je razkazala knjižničarka, ga. Stanka Tanšek. Šola nima zaklonišča.

Slika 20: Logotip OŠ Planina pri Sevnici

Slika 21: OŠ Planina pri Sevnici

Šola je trenutno v prenovi, zato se pouk izvaja na različnih lokacijah, in sicer od 7. 11. 2011, na nadomestnih lokacijah:

- zdravstveni dom: tajništvo in ravnateljstvo;
- prostori gasilskega doma: 1. razred;
- prostori bivše banke: 2. 3. in 4. razred, svetovalno delo in knjižnica;
- prostori krajevne skupnosti: od 5. do 8. razreda;
- prostor nad gostiščem Tina: 9. razred in
- ekokmetija Kovač: kuhinja (19).

ZGODOVINA

Osnovna šola Planina ima svoj začetek leta 1798 pri Sv. Vidu – današnji Šentvid, kjer je bila kasneje odprta samostojna šola. Poučevali so duhovniki (18).

Ta zasebna šola je delovala, dokler ni bila na Planini odprta javna trivialna šola leta 1817, ko je začel poučevati prvi laični učitelj Jožef Kovač. Pouk je bil v občinski hiši na Planini. Šolski okoliš je obsegal Planino, Sv. Vid, Zagorje, Prevorje, Dobje in Jurklošter. V začetku je šolo obiskovalo 60 otrok (18).

Leta 1822 so sezidali novo šolsko poslopje, ki je bilo uporabno do druge svetovne vojne. Leta 1865 pa so pri Sv. Vidu ponovno odprli zasebno šolo, njeno odprtje je podprl tudi Anton Martin Slomšek (18).

Pouk je bil do leta 1849 v nemškem jeziku. Decembra 1944 so ustaši in Nemci napadli in požgali Planino, požgana pa je tudi bila šola. Nova šola je bila končana šele v šolskem letu 1953/54, ker pa to poslopje ni ustrezalo pogojem za sodoben pouk, so leta 1970 pričeli graditi novo šolo, kjer se je začel pouk 1. decembra 1971. Po otvoritvi so jo preimenovali po Kozjanskem odredu, leta 1991 pa se je ponovno preimenovala v Osnovno šolo Planina pri Sevnici (18).

3.5.6 OSNOVNA ŠOLA SLIVNICA PRI CELJU

Slika 22: Logotip OŠ Slivnica pri Celju

Naše raziskovanje se je začelo najprej v Gorici pri Slivnici, kjer smo obiskali Osnovno šolo Slivnica pri Celju v petek 18. 11. 2011, od 12.00 do 13.30 ure.

Šolo nam je razkazala ravnateljica, ga. Marjeta Košak, zaklonišče pa smo pogledali in poslikali s pomočjo hišnika, g. Jožefa Brečka.

OŠ Slivnica pri Celju leži na Griču, vzpetini nad Gorico pri Slivnici, kjer je center KS Slivnica pri Celju. Ker je bil pred vojno sedež občine na Slivnici, še danes nosi šola to ime.

OŠ Slivnica pri Celju ima 9 razredov, od 1. do 6. in 9. razred ima po en oddelek, 7. in 8. razred pa po dva oddelka (21).

Slika 23: Osnovna šola Slivnica pri Celju

ZGODOVINA

Več kot 150 let je bila šola v Slivnici pri farni cerkvi. Najprej so učili v župnijskih prostorih in v kmečkih izbah, nato pa v dveh šolskih zgradbah. Prvo so zgradili leta 1859 na pobudo škofa Antona Martina Slomška, drugo šolsko zgradbo pa zaradi prostorske stiske leta 1909. Ko je obe šoli načel zob časa, pa tudi potrebam nista več ustrezali, so začeli učenci skupaj z učitelji sanjati o novi šoli, ki naj bi stala v dolini, v kraju Gorica (20).

Želje po novi šoli so bile upravičene in utemeljena je bila gradnja v Gorici. Vplivni domačini so leta 1963 ustanovili režijski odbor za gradnjo šole. Novo šolo v Gorici so izročili svojemu namenu 1. septembra 1966. Poimenovali so jo po učitelju Franju Vrunču-Buzdi, ki so ga Nemci 11. avgusta 1941 ujeli v Gorici, nato pa v Mariboru ustrelili kot talca (20).

Centralni šoli v Gorici so priključili tri podružnične šole: Prevorje, Loko pri Žusmu in Dobrina. Na višjo stopnjo je iz podružničnih šol vozil učence šolski avtobus. Na podružničnih šolah je bil kombiniran pouk, na centralni šoli pa so se že na začetku pokazale prostorske težave in pomanjkljivosti pri gradnji šolskega objekta. Pouk je 20 let potekal v dveh izmenah, na telovadnico pa je bilo treba čakati 10 let (20).

Po sklepu občinske skupščine in Izobraževalne skupnosti je bil zbran denar za začetek gradnje prizidka k šoli v Gorici. Dela novogradnje so se začela 10. aprila 1985, slavnostna otvoritev prepotrebnega prizidka pa je bila 16. avgusta 1986, ko je šola praznovala 20-letnico delovanja (20).

V šolskem letu 1986/87 je pouk potekal prvič v eni izmeni. Centralna šola je pridobila s prizidkom 9 učilnic, večnamenski prostor, kuhinjo in jedilnico. Šestim učilnicam so pripadali ustrezni kabineti (20).

ZAKLONIŠČE

Zaklonišče v OŠ Slivnica je v prizidku šole pod knjižnico. Število mest v zaklonišču je 200, revizija je bila opravljena leta 1997, lastnik zaklonišča je OŠ Slivnica pri Celju.

1. DOSTOP V ZAKLONIŠČE

V zaklonišče se lahko pride z dveh strani, in sicer skozi stari vhod šole, kjer poteka pouk razredne stopnje, in skozi prizidek šole, kjer poteka pouk predmetne stopnje šole. Zaklonišče je pod knjižnico, ki je v predelu prizidka, oziroma kjer poteka predmetna stopnja. Skozi ta vhod se najprej pride v garderobo, iz nje po hodniku mimo jedilnice ter knjižnice in levo mimo učilnic do zaklonišča.

Slika 24: Stopnice do zaklonišča

Slika 25: Vhodna vrata v zaklonišče

Slika 26: Predprostor zaklonišča

Slika 27: Vhod v zaklonišče

Iz etaže, kjer je knjižnica, vodi do zaklonišča 10 stopnic višine 17 cm. Sledi hodnik, ki povezuje dve učilnici, nato pa je zopet 10 stopnic višine 17 cm do prvega predprostora zaklonišča. Ta predprostor pred vhodom meri širine 1,70 m in dolžine 2,20 m. Nato sledi predprostor za vhodnimi vrati širine 3 m in dolžine 2,10 m.

2. PROSTORI V ZAKLONIŠČU IN ELEKTRIKA

Slika 28: Boksi ob vhodu levo v zaklonišču

Slika 29: Boksa ob vhodu desno v zaklonišču

Slika 30: Električna napeljava

Slika 31: Električna napeljava

Boksov, ki so na levi strani zaklonišča, je 5. Prvi boks z leve strani meri širine 1,85 m. V tem boksu je ena luč. Nadaljuje se v drugi boks, ki meri širine 3 m, kjer sta v boksu dve luči. V zadnjem tretjem boksu, ki meri širine 5 m in je tudi največji, je 6 luči. Nasproti tretjega boksa je še en majhen boks, v katerem so tri luči. Nato se nadaljuje v predprostor na izhodu iz zaklonišča. Vsak boks ima na steni stikalo, ki je od tal oddaljeno 1,48 m. Širina sten med boksi je 20 cm. Na desni strani od vhoda pa sta 2 boksa. V prvem boksu, ki meri 2,50 m, so 4 luči. Nato je še drugi zadnji boks, ki meri 3,20 m, v katerem je 5 luči. Nasproti drugega boksa pa je prostor, ki vsebuje prostor za odpadke, pitno vodo in sanitarije.

3. PROSTOR ZA ODPADKE, PITNO VODO IN SANITARIJE

Slika 32: Sanitarije v zaklonišču

Slika 33: Prostor za odpadke

Slika 34: Vhod v prostor za odpadke

Slika 35: Prostor za odpadke

Sanitarije so na desni strani nasproti drugega boksa. Vhodna vrata v sanitarije merijo v širino 80 cm in v višino 1,80 m. Prostor za odpadke je nasproti sanitarij in ima širino vrat 62 cm in višino 1,80 m. Zraven prostora za odpadke pa so vrata širine 70 cm in višine 1,80 m, ki vodijo v prostor za pitno vodo.

4. ZRAČNIKI IN OZNAKE ZA ZASILNI IZHOD

Slika 36: Zračniki iz notranje strani

Slika 37: Zračniki iz zunanje strani

Slika 38: Zasilni izhod

Slika 39: Zasilni izhod

V zaklonišču so 3 zračniki. Od tal do zračnikov je oddaljenost 2 m. Od stropa pa do zgornjega dela zračnikov je 25 cm. Odprtina za zračnike meri 30 cm. V zaklonišču sta dve oznaki za zasilni izhod. Ena je na levi strani, nasproti prvega boksa, druga pa je tudi na levi strani v zadnjem predprostoru pri izhodu iz zaklonišča.

5. STROJNICA IN APARATURE V ZAKLONIŠČU

Slika 40: Strojnica

Slika 41: Detektor CO

Slika 42: Razdelilec elektrike

Slika 43: Naprava za mikroklimo

Strojnica je v drugem boksu na levi strani. Vhodna vrata v strojnico merijo v širino 78 cm in v višino 1,80 m. V strojnici so detektor CO, razdelilec elektrike in pa naprava za mikroklimo.

6. VHOD IN IZHOD TER DELO V ZAKLONIŠČU

Slika 44: Vhod v prizidek šole

Slika 45: Zasilni izhod iz zaklonišča

Slika 46: Delo v zaklonišču

Slika 47: Ogled izhoda iz zaklonišča

Slika 44 prikazuje vhod v prizidek osnovne šole, v katerem je zaklonišče. Od šole do izhoda zaklonišča je 4,70 m, kar prikazuje slika 45. Zaklonišče je pokrito s travo. Sliki 46 in 47 prikazujeta, kako je potekalo delo v zaklonišču.

3.5.1.1 PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA LOKA PRI ŽUSMU

V Gorici pri Slivnici se cesta odcepi levo in se vije mimo Slivniškega jezera proti Volčji jami. Tu se ovinkasto spusti navzdol proti ozki dolini, kjer na nadmorski višini 247 m leži naselje Loka pri Žusmu s približno 800 prebivalcev. Šolski okoliš zajema Hrastje, Dobrino in Loko, nekaj otrok prihaja tudi iz bližnjih okolišev (Babna Gora in Babna Reka).

Šolo smo obiskali 5. 12. 2011 od 9.30 do 10.30 ure. Šolske prostore in zunanost šole nam je razkazala pedagoška vodja podružnice, ga. Frida Gubenšek. Ob pogovoru smo prelistali tudi šolsko kroniko, ki je zelo zanimiva in pestra. Šola nima zaklonišča niti kakšnega drugega prostora, kamor bi se lahko umaknili v primeru kakšne naravne nesreče.

Slika 48: Podružnična OŠ Loka pri Žusmu

Notranjost šole sestavljajo tri učilnice, zbornica, knjižnica, jedilnica, kuhinja s shrambo, sanitarije, garderoba, kurilnica ter prostori vrtca. Vzporedno s šolsko stavbo leži prenovljeno asfaltno igrišče z igrali.

Šolo letos obiskuje 32 otrok, ki so razdeljeni v dva kombinirana oddelka (1. in 2. razred, 3. in 4. razred) in en čisti oddelek (5. razred).

Pedagoško delo izvaja pet učiteljic, zato da otroci niso lačni pa kuharica, ki pa je tudi čistilka.

ZGODOVINA

V letih 1887-1889 je v kraju delovala nemška zasebna šola, slovenska zasebna šola je bila odprta 16. novembra 1896 v poslopju tovarne kopit. Leta 1946 so začeli obnavljati bivšo graščino in 27. 4. 1947 je bila otvoritev te šole. Stavbo so večkrat prenovili. Ko so leta 1966 v Gorici pri Slivnici zgradili novo šolsko stavbo, so tja prešolali učence višjih razredov šole Loka pri Žusmu. Ta je postala podružnica (25).

Slika 49: Nekdanji prostori POŠ Loka pri Žusmu

Potres 20. junija 1974 je šolo-graščino zelo porušil ter kot takšna ni bila več primerna za izvajanje pouka in ostalih dejavnosti. Tako so z denarjem slovenske solidarnosti istega leta postavili montažno šolsko poslopje, v katerega so vključili tudi učence iz Dobrine, tam pa so šolo ukinili (25).

V tistem času je bilo število učencev dosti večje, saj se je pouk odvijal v štirih, celo petih oddelkih. Nato je število šoloobveznih otrok začelo krepko padati in tako je bil leta 1997/98 prvič uveden kombiniran pouk (25).

Septembra 2004 so k šoli prizidali tudi težko pričakovano telovadnico, v kateri izvajajo športne aktivnosti učenci šole, najmlajši iz vrtca ter tudi ostali krajani Loke, ki želijo s športnimi dejavnostmi popestriti svoj prosti čas (25).

3.5.1.2 PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA PREVORJE

Šolo smo obiskali 5. 12. 2011 od 11.00 do 12.00 ure. Šolske prostore in zunanost šole nam je razkazala pedagoška vodja podružnice, ga. Marija Frece Perc. Šola nima zaklonišča.

Prevorje zavzema jugovzhodni del občine Šentjur. Razlega se ob regionalni cesti Šentjur – Kozje in ga sestavlja šest vasi: Lopaca, Krivica, Košnica, Žegar, Straška Gorca in Dobje pri Lesičnem. Ima okoli 750 prebivalcev, ki se vse manj ukvarjajo s kmetijstvom, nekateri pa so zaposleni v bližnjih večjih krajih.

Slika 50: Napis POŠ Prevorje pred glavnim vhodom

Slika 51: Podružnična OŠ Prevorje

ZGODOVINA

Šolstvo na Prevorju ima dolgo in bogato zgodovino. Začetki segajo v leto 1838. Tedaj kurat Janez Wister je zbiral otroke iz bližnje okolice po dvakrat na teden v mežnariji in jih poučeval krščanski nauk ter pisati, brati in računati. Prvi učitelj je bil Andrej Fajdiga, ki je bil sem nameščen iz Kranjskega okoli 1842. Leta 1862 so tedaj leseno mežnarijo podrli in naslednje leto na istem mestu zgradili prvo šolo. Prva šolska stavba je iz leta 1863 in stoji še danes. Stoji na hribčku nasproti cerkve Sv. Ane. Bila je enorazrednica s stanovanjem za učitelja in cerkovnika. Sedaj je objekt prazen.

Slika 52: Prvo šolsko poslopje

Drugo šolsko poslopje je bilo zgrajeno leta 1889 nasproti župnišča. Ob izgradnji je bila eno izmed najlepših in najboljših šol. Med vojnoma jo je v enem šolskem letu obiskovalo tudi do 200 otrok. Bila je dvorazrednica in popolna osemletka vse do leta 1966, ko je bila v Gorici pri Slivnici zgrajena matična šola in je ta postala podružnica s štirimi razredi. Podrli so jo 17. aprila 1999.

Slika 53: Drugo šolsko poslopje

Današnja šola je bila odprta ob občinskem prazniku, 25. septembra 1999, vanjo pa so se preselili 6. marca 2000. Je prostorna, svetla in funkcionalna. Tudi arhitekturno se lepo vključuje v pokrajino. Pouk je organiziran v dvojni in trojni kombinaciji razredov, delo pa poteka zelo individualno. Šola je bila in je še vedno središče krajevnega in kulturnega življenja. V sklopu te šole je tudi telovadnica, zvezdna opazovalnica in večnamenski prostor, namenjen krajanom.

Specifičnost šole je astronomska opazovalnica. Na strehi šole je kupola, pod katero se skriva teleskop. S to opazovalnico opravlja Astronomsko društvo Kosci Šentjur. Vsako leto julija organizirajo astronomsko noč, ko je vstop prost in lahko vsakdo pogleda skozi teleskop.

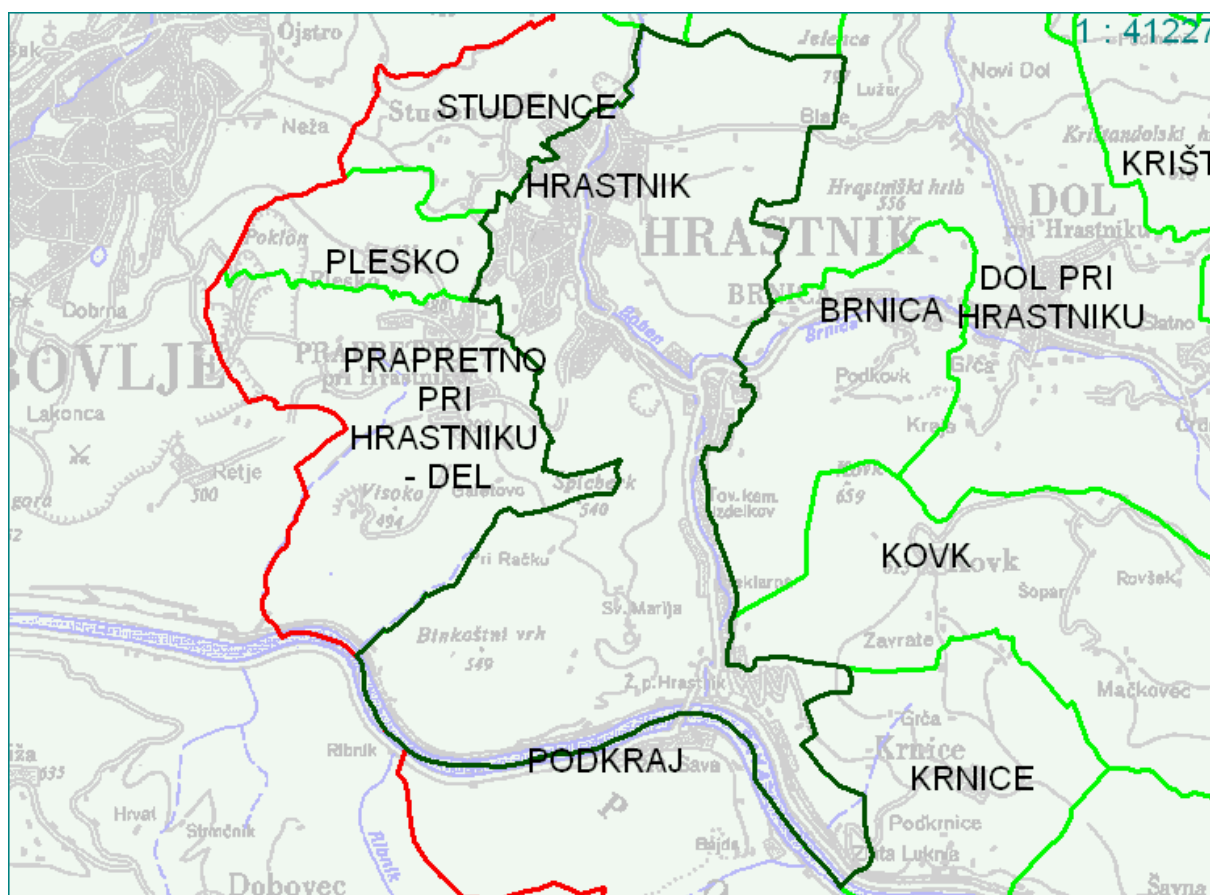

Slika 54: Astronomska opazovalnica in observatorij

3.6 OSNOVNE ŠOLE V OBČINI HRASTNIK

Dolina, objeta z zasavskim hribovjem in reko Savo v sredini, se je razvila v zadnjih dveh stoletjih. V njej je nastajal in se razvijal Hrastnik, ki je danes mesto in sedež občine. Hrastnik šteje približno 10.370 prebivalcev in zajema 58,58 km² površine. Ima 20 naselij, ki so zajeta v 10 krajevnih skupnostih: Boben, Dol pri Hrastniku, Kovk, Krnice-Šavna-Peč, Marno, Podkraj, Prapretno, Rudnik, Steklarna, Turje-Gore.

Ime Hrastnik izvira iz besede hrast. Ti kraji so bili namreč nekoč bogati s hrastovimi gozdovi. To značilnost kraja zajemata tudi hrastniši grb in hrastniška zastava, kjer hrast simbolizira svetlo prihodnost in nadaljnji razvoj kraja, ki je zrastlo na črnih tleh (rudarstvo). Rudarstvo, ki je bilo nekoč gonilna sila kraja, je ustvarjalo pogoje za razvoj steklarske, kemične in druge industrije, nekoliko manj pa domačo obrt, ki je v tem kraju skoraj zamrla. Danes se vrata rudnikov počasi zapirajo, a vendar duh rudarjev ostaja. Občina Hrastnik praznuje občinski praznik 3. julija, v spomin na gladovno stavko rudarjev leta 1934 (6).

Slika 55: Meje občine Hrastnik (7)

Tabela 4: Osnovne šole v občini Hrastnik

ŠT.	OSNOVNA ŠOLA	NASLOV	RAVNATELJ/ICA PEDAGOŠKI VODJA
1	Osnovna šola narodnega heroja Rajka Hrastnik	Log 19, 1430 Hrastnik	ga. mag. Marina Kmet
1.1	Podružnica Dol pri Hrastniku	Planinska cesta 3 1431 Dol pri Hrastniku	ga. Belinda Ladiha
1.2	Podružnica Log	Log 19, 1430 Hrastnik	ga. Polona D. Vidovič

3.6.1 OSNOVNA ŠOLA NARODNEGA HEROJA RAJKA HRASTNIK

Šolo smo obiskali v petek, 2. 12. 2011, od 13.45 do 14.30 ure. Šolske prostore in zunanost šole nam je razkazala ravnateljica, ga. Marina Kmet. Šola nima zaklonišča.

Slika 56: Logotip OŠ narodnega heroja Rajka Hrastnik

Hrastnik je industrijsko in rudarsko mesto v Zasavju ter središče občine Hrastnik. Ima približno 6673 število prebivalcev.

V Hrastniku je 21 razredov, kar pomeni da je na šoli 448 učencev (22).

Slika 57: OŠ narodnega heroja Rajka Hrastnik

ZGODOVINA

Šolstvo v Hrastniku je bilo zelo obsežno in dolgo. V letu 1863 so tudi v Hrastniku zazvenele besede in nauki prvega učitelja Stupana, ki je svojih petdeset učencev popeljal v svet znanja. Mnoge generacije so si v šolskih klopi pridobivale osnovno izobrazbo in se pripravljale za poznejše šolanje ali vključevanje v delo (22).

V 125 letih se je šolstvo v Hrastniku spreminjalo po obliki organiziranosti in vsebini, veliko prenov so doživele oblike in metode dela, spreminjali so se cilji in celotna vzgoja, pa tudi šolska poslopja in imena osnovne šole so bila različna (22).

Sodobna šola že dolgo ni več suhoparno posredovanje znanja samo z učbenikom, besedo in zapisom. Prave predstave približamo učencem tudi s sodobnimi pripomočki in učili, ogledi, poskusi, ekskurzijami in s praktičnim delom (22).

3.6.1.1 PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA DOL PRI HRASTNIKU

Šolo smo obiskali v petek, 2. 12. 2011, od 13.00 do 13.40 ure. Šolske prostore in zunanost šole nam je razkazala pomočnica ravnateljice, ga. Belinda Ladiha. Šola nima zaklonišča.

Na Podružnični šoli Dol imajo 12 razredov in vseh skupaj je 215 učencev.

Slika 58: Podružnična OŠ Dol pri Hrastniku

ZGODOVINA

Delitev je bila predvidevana že v začetku šolskega leta 1955, zato je potekala realizacija brez večjih pretresov. Otroci iz zgornjega in spodnjega Hrastnika so bili v oddelkih že v začetku šolskega leta razdeljeni po krajevnih enotah, zato so lahko celi razredni kolektivi nemoteno zasedli nove prostore. Na Dolu je obstajala župnijska šola privatnega značaja že konec 19. stoletja. Bila je prva organizirana oblika pouka na današnjem hrastniškem območju. V katastrski mapi iz leta 1825 je označena mežnarija poleg cerkve kot šola, nato pa o pouku več kot tri desetletja ni nobenih vesti. Leta 1857 je kaplan Gabron v mežnariji poučeval šest otrok poleg verouka tudi pisanje, branje in računanje. Njegovo delo je ob pomoči župnika Kvedra nadaljeval kaplan Petan. Leta 1857 je hodilo k pouku že 60 otrok. Mežnarija je bila premajhna, zato je bil pouk v cerkvi. Kaplan ni zmogel vsega sam, leta 1859 je začel poučevati tudi organist in mežnar Blaž Dragar (22).

3.7 RAZPRAVA

V današnjem času, ko v svetu vlada precej napetosti tako političnih kot gospodarskih, postaja zaščita prebivalstva vse bolj pomembna. Kljub temu da je pri nas mirno okolje, ne moremo z gotovostjo zatrditi, da bo tako ostalo večno. Zato se je potrebno v času, ko vlada mir, pogovarjati o zaščiti prebivalstva ter o ukrepih, ki jih je potrebno izvajati v času izrednih razmer. Eden izmed mnogih ukrepov je tudi zaščita otrok in mladine, če pride do zračnega napada ali kakšnih drugih izrednih razmer. Zaradi tega sva želeli ugotoviti, kako so osnovne šole pripravljene na evakuacijo učencev.

Zaklonišča so bila aktualna za gradnjo še v času SFRJ, ko je bila bivša država in ostali svet v hladni vojni. Kljub temu pa vse osnovne šole v občinah Šentjur in Hrastnik, ki so bile grajene pred letom 1990, nimajo zaklonišča. V šolah, ki pa imata zaklonišče, pa zaklonišči ne služita prvotnemu namenu. Če pogledamo predpise s področja graditve in vzdrževanja, med katerimi so tudi zakoni in pravilniki za zaklonišča in zaklonilnike, vidimo, da so tudi sedaj v mirnem času le-ti aktualni. Zaklonišče bi po pravilniku moralo biti vzdrževano in kontrolirano vsakih 5 let (1 odstavek 140. člena pravilnika o tehničnih normativih za zaklonišča in zaklonilnike).

Na spletu smo zasledili, da je bila zadnja revizija zaklonišča opravljena na Osnovni šoli Slivnica pri Celju leta 1997. Tudi po pogovoru z gospo ravnateljico smo ugotovili, da zadnja leta, odkar je prevzela to funkcijo, nihče ni prišel pregledati zaklonišča. Podobno raziskavo so naredili tudi mladi raziskovalci v projektu Mladi za Celje, kjer so ugotovili, da prebivalci Celja slabo poznajo potek zaklanjanja in druge zaščitne ukrepe. Prebivalci blokovskih naselij so seznanjeni z lokacijo zaklonišč, prebivalci delovnih naselij kjer prevladujejo stanovanjske in privatne hiše, pa le izjemoma poznajo lokacijo najbližjega zaklonišča. Prav tako jih le petina pozna potek zaklanjanja in postopke, če pride do nevarnosti (24).

Iz vsega povedanega je razvidno, da v današnjem času zaklonišča propadajo, njihovo vzdrževanje pa ni urejeno.

4 ZAKLJUČNI DEL

4.1 UGOTOVITVE

Za nami je slikovna obdelava podatkov o 13 osnovnih in podružničnih šolah v občinah Šentjur in Hrastnik.

Sledi analiza predhodno postavljenih hipotez, in sicer:

1. hipoteza: Več kot polovica šol ima zaklonišče.

Od 13 osnovnih in podružničnih šol v občinah Šentjur in Hrastnik imata zaklonišče samo OŠ Franja Malgaja Šentjur in OŠ Slivnica pri Celju, zato hipoteza ni potrjena.

2. hipoteza: Zaklonišča so na najnižji točki šole.

OŠ Franja Malgaja Šentjur in OŠ Slivnica pri Celju imata zaklonišče na najnižji točki šole. V Slivnici je zaklonišče pod knjižnico, v OŠ Franja Malgaja pa pod telovadnico, zato je hipoteza potrjena.

3. hipoteza: Obstoječa zaklonišča v šolah so vzdrževana.

Zaklonišči v OŠ Franja Malgaja Šentjur in OŠ Slivnica pri Celju nista vzdrževani in ne služita svojemu namenu, zato hipoteza ni potrjena.

4.2 ZAKLJUČEK

Zaklonišča so namenjena zaščititi ljudi v vojnah, kjer se izvajajo napadi iz zraka, granate in drugi leteči predmeti iz zraka ob eksploziji, pred ruševinami, toplotnimi učinki, pred bojnimi strupi in drugimi nevarnimi snovmi.

Delo za raziskovalno nalogo je potekalo zanimivo. Prišli sva do najinega cilja in videli to, kar sva želeli. Delo je potekalo tudi na terenu, zato je bilo toliko bolj zanimivo. Malo sva bili razočarani, ker sva na koncu raziskovanja ugotovili, da imamo v najinih domačih krajih samo dve zaklonišči. Zaklonišče ima samo starejša šola, večina novejših šol pa jih nima. Izvedeli sva tudi veliko o šolah, kako poteka pouk, kakšne so navade učencev. Učitelji pa so povedali, da na podružničnih šolah ni veliko učencev, ker jih starši raje peljejo v matične šole kot pa v podružnico, saj starši menijo, da se otroci na matični šoli naučijo več kot pa na podružnični šoli.

V zvezi z zaklonišči se pojavljajo tudi različni problemi. Zaklonišča so neuporabna in nevzdrževana. Večina ljudi danes uporablja zaklonišča kot skladišča, kar pa ni v skladu z zdajšnjo zakonodajo.

5 LITERATURA

1. <http://www.sos112.si/slo/page.php?src=pr11.htm> (25. 1. 2012).
2. <http://www.sos112.si/slo/page.php?src=np24.htm> (25. 1. 2012).
3. <http://www.sos112.si/slo/page.php?src=pe11.htm&r=1> (25. 1. 2012).
4. <http://www.sentjur.si/Predstavitev-obcine.html> (25. 1. 2012).
5. Andoljšek, I., Kovačič, S.: Krajevna skupnost Ponikva, 200 let osnovnega šolstva s posebnim ozirom na razvoj šolstva v severovzhodni Sloveniji, TCP TOZD Papirkonfekcija Krško, 1986.
6. http://javor.pef.uni-lj.si/~racki2008html/dunja_percel/hrastnik.html (25. 1. 2012).
7. <http://www.google.si/imgres?q=slika+ob%C4%8Dine+hrastnik&um=1&hl=sl&client=firefox-a&rls=org.mozilla:sl:official&channel=s&biw=1280&bih=603&tbnid=cxp5qoCE20tQfM:&imgrefurl=http://boben-hrastnik.seebyseeing.net/&docid=GuhwcnR-NKwrSM&imgurl=http://www.svlr.gov.si/fileadmin/svlr.gov.si/pageuploads/lok-sam05/obcine/img/34/0.png&w=750&h=550&ei=qSo4T7mRD4bktQaltqnbDA&zoom=1&iact=hc&vpx=359&vpy=145&dur=973&hovh=192&hovw=262&tx=157&ty=129&sig=114609301171810024944&page=9&tbnh=125&tbnw=171&start=186&ndsp=24&ved=1t:429,r:13,s:186> (17. 2. 2012).
8. Kovačič, S., 2007. Šolstvo in predšolska vzgoja na Ponikvi, Šentjur.
9. Življenje in delo na osnovni šoli Blaža Kocena Ponikva, 2011/2012. Ponikva.
10. Modrin, 2011/2012. Dramlje.
11. Domoznanska knjiga narodne šole Dramlje, 2006. Dramlje.
12. Osnovna šola Franja Malgaja Šentjur in podružnična šola Blagovna, 2011/2012. Šentjur.
13. Čigav je svet, ali moj ali njihov ali nikogaršnji? Publikacija ob stoletnici šolske zgradbe, 2009. Šentjur.
14. Dočakali smo 100 let, 2002. Šentjur.
15. Osnovna šola Hruševac Šentjur publikacija, 2011/2012. Šentjur.
16. Kukovič, M., ustni vir (30. 11. 2011).
17. OŠ Kalobje, 1841/1999. Kalobje.
18. Osnovna šola Planina pri Sevnici, 1972/2002. Planina pri Sevnici.
19. Informacije o delovanju šole na nadomestnih lokacijah, 2011/2012. Planina pri Sevnici.
20. 40 let šole v Gorici pri Slivnici zbornik, 1966/2006. Gorica pri Slivnici.
21. Osnovna šola Slivnica pri Celju publikacija, 2011/2012. Slivnica.
22. 125 let šolstva v Hrastniku, 1988. Hrastnik.
23. Gradišnik, A., ustni vir (5. 12. 2011).
24. Ocvirk, Š., Dobrinič, L., Kočevan, M. Zaklonišča v Celju, Mladi za Celje, Celje, 2009. Dostopno na: <http://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4200904243.pdf> (13. 3. 2012).
25. <http://www.os-slivnica.si/index.php/o-oli/82-zgodovina-po-loka-pri-usmu> (25. 1. 2012).

IZJAVA*

Mentor PETER ČEPIN TOVORNIK, v skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom **ARHITEKTURA OSNOVNOŠOLSKIH ZAKLONIŠČ V OBČINAH ŠENTJUR IN HRASTNIK**, kateri avtorici sta: **ENVERA SELIMOVIĆ, LENA ZGONEC**

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo(-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na spletnih portalih z navedbo, da je nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da sva seznanjeni z razpisni pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 14. 3. 2012

Srednja zdravstvena šola Celje

Podpis mentorja

Podpis odgovorne osebe

* Pojasnilo

V skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorja(-ice) in odgovorne osebe šole uvezati v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja(-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor(-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.